

مدیریت ورزشی - پاییز ۱۳۹۸
دوره ۱۱، شماره ۳ ص: ۶۰۹ - ۵۹۷
تاریخ دریافت: ۲۱ / ۰۸ / ۹۶
تاریخ پذیرش: ۳۰ / ۱۱ / ۹۷

طراحی مدل معادلات ساختاری هویت منطقه‌ای و هویت ملی در هواداران تیم‌های ملی والیبال ایران

امیرحسین منظمی*^۱ - عباس نظریان مادوانی^۲ - بهنام نقی پور گیوی^۳
۱. استادیار دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی تهران، تهران، ایران. ۳. دکتری مدیریت ورزشی دانشگاه علامه
طباطبائی تهران، تهران، ایران

چکیده

هویت منطقه‌ای تعبیری از روندی است که با یک منطقه نهادینه شده و هویت ملی به معنای احساس تعلق و وفاداری به عناصر و نمادهای مشترک در اجتماع ملی است. روش تحقیق همبستگی، جامعه آماری پژوهش کلیه شرکت‌کنندگان حاضر در مسابقات امیدهای قهرمانی والیبال آسیا در سال ۱۳۹۶ به تعداد ۳۰۰۰ نفر و حجم نمونه ۳۲۰ نفر است. نمونه‌گیری به صورت تصادفی است و به منظور تحلیل داده‌های پژوهش و استنباط آماری از t تک‌نمونه‌ای برای شناخت مؤلفه‌های تحقیق و برای شناختن متغیرهای مکنون از تحلیل عاملی اکتشافی استفاده شد. سپس از طریق تحلیل عاملی تأییدی و فن تحلیل مسیر معناداری روابط به دست آمده آزمون شد تا در نهایت مدل مفهومی پژوهش به دست آمد. در ادامه، از آزمون معناداری ضریب همبستگی برای بررسی ارتباط میان اجزای متغیرهای تحقیق بهره گرفته شد. در نهایت به منظور آزمون فرضیه‌های تحقیق از مدل معادلات ساختاری با استفاده از نرم‌افزار R و SPSS استفاده شد. در بررسی ارتباط هویت منطقه‌ای و هویت ملی با استفاده از مدل معادلات ساختاری، شاخص‌های برازش $AGFI = 0/973$ ، $TLA = 0/974$ ، $RMSEA = 0/03$ ، $CFI = 961/95$ بود. میزان این شاخص‌ها همگی نشان‌دهنده برازش مدل با داده‌ها است. به عبارت دیگر، داده‌های مشاهده شده به مقدار زیادی منطبق بر مدل مفهومی پژوهش است. میزان ضریب رگرسیونی ارتباط هویت منطقه‌ای با هویت ملی $0/648$ و معنادار بود. بر این اساس، هرچه هویت منطقه‌ای تقویت شود، هویت ملی نیز تقویت می‌شود و هواداران تیم‌های ملی والیبال ایران همبستگی بالایی با ابعاد هویت ملی دارند.

واژه‌های کلیدی

مدل معادلات ساختاری، والیبال، هواداران، هویت ملی، هویت منطقه‌ای.

مقدمه

ورزش مدرن نقشی مهم در احساس تعلق مردم به دولت‌ها دارد. افراد به‌عنوان عضوی از یک دولت ورزش را به‌منزله بخشی از هویتشان در نظر می‌گیرند و به میزان افزایش موفقیت‌های ورزشی همبستگی حس هویت فردی با هویت جمعی بیشتر می‌شود (۱). ون هیلورد^۱ عنوان می‌کند در کنار این، گرامی‌داشت رویدادهای خاص، آیین‌ها و جشن‌های ملی نیز از عوامل تجربه بیشتر حس هویت ملی است. نخبگان ورزشی اغلب یکی از ابزارهای اساسی بیان غرور و افتخار ملی و محرک انسجام ملی برای ملت‌ها به حساب می‌آیند (۲). مطالعات جامعه‌شناختی از ملت‌ها و ملی‌گرایی، رشته‌ای فرعی است که به دانش‌های تخصصی، با استفاده از یک زبان و دستگاه‌های مفهومی اختصاصی نیاز دارد. در سطح ملی، ورزش ابزاری مهم در شکل‌گیری هویت ملی و یکی از ابزارهای ایجاد وحدت ملی است. مسابقات بین‌المللی ورزشی همچون المپیک و جام جهانی سبب گرد هم آمدن بزرگان، ورزشکاران، و سران دولت‌ها و سایر نمایندگان ملی می‌شود و موجبات تفاهم و همکاری‌های بین‌المللی را به‌وجود می‌آورد (۳). هویت ملی به‌عنوان اساسی‌ترین مؤلفه انسجام اجتماعی در نیم قرن اخیر مورد توجه اندیشمندان حوزه علوم اجتماعی و رفتاری قرار گرفته و به‌جای اصطلاح «خلق و خوی ملی» که از مفاهیم عصر تفکر رمانتیک بود، رواج یافته است. ملت، گروهی از مردم است که دارای عناصر مشترک و مشخصی از فرهنگ، سیستم اقتصادی یکپارچه، حقوق شهروندی برای همه اعضا، تمایلات و همبستگی ناشی از تجارب مشترک و اشغال یک سرزمین هستند. هویت ملی متضمن تعهد اجتماعی، مشارکت و وفاداری است (۴). مفهوم هویت ملی ناشی از چندین خصوصیت بنیادی و شامل «قلمرو تاریخی یا وطن»، «اسطوره‌ها و خاطرات تاریخی مشترک»، «فرهنگ مشترک»، «توده عمومی»، «حقوق و وظایف قانونی مشترک» و اقتصاد مشترک با تحرک همه اعضای داخلی است (۵). هویت ملی، مهم‌ترین بُعد هویت اجتماعی است. هویت اجتماعی به «تعریف خود» با توجه به عضویت گروه‌های اجتماعی اطلاق می‌شود (۶). از نظر مکنزی^۲ هویت ملی یکی از چهار نوع هویت است که از قرن نوزدهم بر جای مانده است و در کنار سه نوع دیگر هویت دینی، طبقه‌ای و نژادی مشاهده می‌شود (۷). برخی از تعاریف هویت ملی بر عناصر یکپارچه‌کننده واحد سیاسی مستقل تأکید دارند و آن را مجموعه‌ای از گرایش‌ها و نگرش‌های مثبت به عوامل و عناصر و الگوهای هویت‌بخش و یکپارچه‌کننده در سطح یک کشور به‌عنوان یک واحد سیاسی تعریف می‌کنند (۸). ملت و

1. Van Hilvoorde

2. McKenzie

ملی‌گرایی در دو سده اخیر، یعنی سرآغاز انقلاب فرانسه، ظهور کردند و ثمره فرایندهای مدرنی مانند سرمایه‌داری، صنعتی شدن، ظهور دیوان‌سالاری و دولت دیوان‌سالار، شهرنشینی و جدانگاری دین از دنیا هستند. در واقع اینها فقط در جهان مدرن به صورت ضرورتی اجتماعی درآمدند؛ یعنی فضایی برای ملت‌ها و ملی‌گرایی در دوران قبل از مدرن وجود نداشت. به طور خلاصه ناسیونالیسم^۱ مقدم بر ملت‌هاست و ملت‌ها و دولت‌ها، ملی‌گرایی را نمی‌سازند، بلکه عکس آن صادق است (۹). هواداران تیم‌های ملی کشتی و فوتبال ایران در بیشتر مؤلفه‌های هویت تیمی و ملی وضعیت مناسبی دارند (۱۰). ملت از دیدگاه اسمیت این‌گونه تعریف می‌شود: «جمعیت انسانی نامداری است که در داشتن سرزمین تاریخی، اساطیر مشترک و خاطرات تاریخی، توده مردم، فرهنگ عمومی، اقتصاد مشترک و حقوق و تکالیف مشترک برای همه اعضا اشتراک داشته باشند (۱۱). به نظر اسمیت، هویت‌ها و مواردی که قبل مدرن شالوده بسیاری از ملت‌های معاصرند. وی برای چنین جوامعی شش صفت اصلی ذکر کرده است: ۱. اسم خاص جمعی؛ ۲. اسطوره اجداد مشترک؛ ۳. خاطرات تاریخی مشترک؛ ۴. یک عامل متمایزکننده فرهنگ عمومی یا بیش از یک عامل؛ ۵. اجتماعی با سرزمین مشخص؛ ۶. احساس همبستگی در مورد بخش‌های مهمی از جمعیت. بیشتر این صفات محتوای فرهنگی و تاریخی و همین طور عامل ذهنی نیرومندی دارند. اسمیت در نتیجه‌گیری بحث ملت معتقد است که هنگام ارزیابی بازگشت پیوندها و جوامع قومی باید بکوشیم تا از دو سر افراطی مباحثه، یعنی ازلی‌انگاری و ابرازانگاران، اجتناب ورزیم (۱۲). در بین نظریه‌های بینابین، نگرش کسانی چون هوگ استون و واتسون نیز حائز اهمیت است. این دو نظریه پرداز معتقدند که ما دو نوع ملت داریم: ملت‌های قدیمی و ملت‌های جدید. ملت‌های قدیمی آنهایی هستند که پیش از صورت‌بندی آموزه ملی‌گرایی به هویت ملی و آگاهی ملی دست یافتند و ملت‌های جدید آنهایی هستند که دو فرایند را همزمان پشت سر گذاشته‌اند. شکل‌گیری آگاهی ملی و ایجاد جنبش‌های ملی‌گرایانه، هر دو، حاصل عملکرد گروه‌های کوچک نخبگان تحصیل کرده بود، اما فرایند شکل‌گیری هویت ملی و آگاهی ملی در میان ملت‌های قدیمی آرام و مبهم بود؛ فرایندی خودانگیخته که اراده اقلیتی در آن دخیل نبود و خودجوش و عمیق تر بود (۱۳). با توجه به تعاریف و ابعاد ذکر شده برای هویت منطقه‌ای و هویت ملی و اهمیت این دو موضوع در هواداران تیم‌های ملی ورزشی ایران به خصوص تیم‌های ملی والیبال، و نیز مطالعات انجام گرفته، محققان بر آن شدند که از طریق این تحقیق رابطه میان هویت منطقه‌ای و هویت

-
1. Nationalism
  2. Hog Easton & Weston

ملی را در هواداران مناطق ترک‌نشین تیم‌های ملی والیبال ایران بیازمایند. بنابراین مسئله اصلی این تحقیق به این صورت است که آیا بین هویت منطقه‌ای و هویت ملی در هواداران تیم‌های ملی والیبال ایران از مناطق ترک‌نشین ارتباط وجود دارد؟ آیا هویت منطقه‌ای پیش‌بینی‌کننده مناسب برای هویت ملی است؟

روش‌شناسی تحقیق

از آنجا که هدف از پژوهش حاضر، بررسی رابطه دویبه‌دوی متغیرهای موجود در تحقیق است، تحقیق موردنظر همبستگی است. جامعه آماری تحقیق، کلیه هواداران تیم‌های ملی والیبال ایران شرکت‌کننده در مسابقات والیبال امیدهای قاره آسیا در سالن شش‌هزار نفری شهر اردبیل در اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۶ بودند. براساس فرمول مورگان از میان هواداران که به‌طور میانگین ۳۰۰۰ تماشاگر در هر بازی شرکت می‌کردند، ۳۴۰ مورد به‌عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. محققان پیش از هر بازی در کنار هواداران قرار می‌گرفتند و پس از توضیح نوع و هدف پژوهش، در صورت علاقه‌مندی آنان، نسخه‌ای از پرسشنامه را به‌همراه هدیه یادبود مسابقات، به‌منظور تکمیل به آنان می‌دادند. برای تجزیه و تحلیل داده‌های به‌دست‌آمده از نمونه‌ها، هم از روش‌های آمار توصیفی و هم از روش‌های آمار استنباطی استفاده شد. از تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون‌های همبستگی، رگرسیون، تحلیل واریانس و مدل معادلات ساختاری با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS و R استفاده شد.

اعتبار عاملی ابزار اندازه‌گیری

اعتبار عاملی صورتی از اعتبار سازه است که از طریق تحلیل عاملی به‌دست می‌آید. تحلیل عاملی، فن آماری است که در علوم انسانی کاربرد فراوان دارد. در حقیقت، استفاده از تحلیل عاملی در شاخه‌هایی که در آنها آزمون و پرسشنامه استفاده می‌شود، لازم و ضروری است. رندال و ریچارد (۱۴) بیان کردند که از طریق تحلیل عاملی می‌توان مشخص کرد که آیا پرسشنامه شاخص‌های موردنظر را اندازه‌گیری می‌کند یا خیر. در تحلیل عاملی باید سؤالاتی که برای ارزیابی یک شاخص یا صفت خاص طرح شده‌اند، دارای یک بار عاملی مشترک باشند. میزان ضریب اعتماد با روش آلفای کرونباخ برای سؤالات مربوط به هویت منطقه‌ای ۰/۸۵ و هویت ملی ۰/۸۴ است. نتایج آزمون مناسب بودن تعداد نمونه برای تحلیل عاملی سؤالات (KMO) (برای هر دو گروه سؤالات محاسبه شده است. مقدار (KMO) تحلیل عاملی هویت

منطقه‌ای ۰/۹۱۰ و برای سؤالات هویت ملی ۰/۹۰۰ به‌دست آمده است که برای انجام تحلیل عاملی مقدار مناسبی است. برای پرسشنامه این تحقیق ماتریس چرخش‌یافته از روش چرخش واریماکس استفاده شد.

یافته‌های تحقیق

در این بخش از تجزیه و تحلیل آماری به بررسی چگونگی توزیع نمونه آماری از حیث متغیرهایی چون میزان تحصیلات، سن، وضعیت تأهل، سابقه ورزشی به سال، میزان مراجعه به سالن برای تماشای مسابقه در سال در میان هواداران تیم‌های ملی والیبال ایران پرداخته می‌شود. میانگین سن پاسخ‌دهندگان ۳۱ سال بود. ۳۸ درصد پاسخ‌دهندگان دیپلم و زیر دیپلم، ۸/۷ درصد، ۹/۶ درصد کاردانی، ۳۲/۸ درصد لیسانس، ۱۰/۶ درصد فوق لیسانس و ۱/۹ درصد دارای تحصیلات دکتری بودند. ۴۵/۵۲ درصد متأهل و ۵۴/۵۲ درصد مجرد بودند. پاسخ‌دهندگان به‌طور میانگین ۱۰/۴ سال سابقه ورزشی داشتند و میانگین درآمد آنان دو میلیون و نود و هفت هزار تومان بود.

به‌منظور تحلیل داده‌های پژوهش و استنباط آماری از تحلیل‌های گوناگونی استفاده شد. ابتدا به‌منظور شناخت وضعیت هویت منطقه‌ای و هویت ملی از آزمون t تک‌نمونه‌ای استفاده شد. سپس با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی و فن تحلیل مسیر معناداری روابط به‌دست آمده آزمون شد تا در نهایت مدل مفهومی پژوهش به‌درستی به‌دست آید. در ادامه از آزمون معناداری ضریب همبستگی برای بررسی ارتباط میان اجزای متغیرهای تحقیق بهره گرفته شد. در نهایت به‌منظور آزمون فرضیه‌های تحقیق از تحلیل رگرسیون و مدل معادلات ساختاری استفاده شد.

هویت منطقه‌ای: وضعیت هویت منطقه‌ای در هواداران تیم‌های ملی والیبال ایران در مناطق ترک‌نشین چگونه است؟

همان‌طور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، فرضیه صفر مبنی بر اینکه هویت منطقه‌ای در هواداران تیم‌های ملی والیبال در مناطق ترک‌نشین ایران مساوی ۳ است، رد می‌شود ($P < 0.05$). با توجه به کوچک‌ترین و بزرگ‌ترین مقدار که هر دو منفی‌اند، مشخص می‌شود که وضعیت هویت منطقه‌ای در هواداران تیم‌های ملی والیبال ایران در مناطق ترک‌نشین، نامطلوب و کمتر از ۳ است مطلوب نیست.

جدول ۱. نتایج آزمون تی تک‌نمونه‌ای برای مقایسه هویت منطقه‌ای با میانگین مطلوب

خطای استاندارد میانگین	انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	خطای استاندارد میانگین
۰/۰۴۱	۰/۷۲۱	۲/۲۱۱	۳۱۱	ی

مقادیر آزمون: ۳				
اختلاف میانگین	سطح معناداری	درجه آزادی	T	هویت منطقه‌ای
-۰/۷۹۱	۰/۰۰۱	۳۱۰	-۱۹/۳۵۲	

هویت ملی: وضعیت هویت ملی در هواداران تیم‌های ملی والیبال ایران در مناطق ترک‌نشین چگونه است؟

همان‌طور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، فرضیه صفر مبنی بر اینکه هویت ملی در هواداران تیم‌های ملی والیبال در مناطق ترک‌نشین ایران مساوی ۳ است، رد می‌شود ($P < ۰/۰۵$). با توجه به کوچک‌ترین و بزرگ‌ترین مقدار که هر دو منفی‌اند، مشخص می‌شود که وضعیت هویت ملی در هواداران تیم‌های ملی والیبال ایران در مناطق ترک‌نشین، نامطلوب و کمتر از ۳ است مطلوب نیست.

جدول ۲. نتایج آزمون تی تک‌نمونه‌ای برای مقایسه هویت ملی با میانگین مطلوب

خطای استاندارد میانگین	انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	خطای استاندارد میانگین
۰/۰۳۹۵	۰/۶۹۷	۲/۱۰۶	۳۱۱	ی

مقادیر آزمون: ۳				
اختلاف میانگین	سطح معناداری	درجه آزادی	T	هویت ملی
-۰/۸۹۳	۰/۰۰۱	۳۱۰	-۲/۵۷۳	

همان‌طور که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، فرضیه صفر مبنی بر اینکه هویت ملی در هواداران تیم‌های ملی والیبال در مناطق ترک‌نشین ایران مساوی ۳ است، رد می‌شود ($P < ۰/۰۵$). با توجه به کوچک‌ترین و بزرگ‌ترین مقدار که هر دو منفی‌اند، مشخص می‌شود که وضعیت هویت ملی در هواداران تیم‌های ملی والیبال ایران در مناطق ترک‌نشین، مطلوب نیست. جدول‌های ۳ و ۴ نتایج حاصل از تحلیل

وضعیت هویت منطقه‌ای و هویت ملی را در هواداران مناطق ترک‌نشین تیم‌های ملی والیبال ایران به صورت خلاصه نشان می‌دهد.

جدول ۳. وضعیت ابعاد هویت منطقه‌ای به کیفی در هواداران مناطق ترک‌نشین تیم‌های ملی والیبال ایران

کیفیت مطلوبیت	ابعاد هویت منطقه‌ای
متوسط	ارزیابی عمومی
نامطلوب	تعلق و یکپارچگی
نامطلوب	حس وابستگی متقابل
مطلوب	آگاهی
نامطلوب	وضعیت کلی هویت منطقه‌ای

جدول ۴. وضعیت ابعاد هویت ملی به کیفی در هواداران مناطق ترک‌نشین تیم‌های ملی والیبال ایران

کیفیت مطلوبیت	ابعاد هویت ملی
متوسط	ارزیابی عمومی
متوسط	همبستگی
نامطلوب	ارزش‌گذاری
متوسط	وضعیت کلی هویت ملی
متوسط	ارزیابی عمومی

همان‌طور که در جدول‌های ۳ و ۴ مشاهده می‌شود، هواداران مناطق تیم‌های ملی والیبال از مناطق ترک‌نشین در بیشتر مؤلفه‌های هویت منطقه‌ای وضعیت متوسط یا نامطلوبی را دارند. در این میان بعد آگاهی و در هویت منطقه‌ای در وضعیت مطلوبی قرار دارد. با این حال وضعیت ابعاد هویت ملی در وضعیت بهتری نسبت به هویت منطقه‌ای قرار دارد.

تحلیل عاملی اکتشافی مرتبه اول مربوط به سؤالات هویت منطقه‌ای

تحلیل عاملی روشی است برای تحلیل واریانس بین چند متغیر وابسته براساس توصیف آنها برحسب تعداد اندکی متغیر (عامل) نهان. به عبارت دیگر، تحلیل عاملی می‌خواهد داده‌های پیچیده را با توصیف آنها برحسب تعداد کمتری متغیر ساده‌سازی کند. تحلیل عاملی به فرایندی اشاره دارد که مقدار چشمگیری از داده‌ها را به یک کل یکپارچه و کنترل‌شده کاهش می‌دهد. هدف کلی آن شناسایی تعداد به نسبت کوچکی از موضوعات، ابعاد، مؤلفه‌ها یا عوامل زیر بنایی مجموعه نسبتاً بزرگی از متغیرهاست. روش آن تشخیص مجموعه‌هایی از متغیرهاست که در مقایسه با سایر متغیرهای تحلیل، اشتراک بیشتری

با یکدیگر دارند. آنچه در این زیرمجموعه متغیرها مشترک است، مؤلفه‌های زیربنایی یا عامل‌ها هستند (۱۵). نتایج تحلیل عاملی اکتشافی مرتبه اول برای سؤالات مربوط به هویت منطقه‌ای را نشان می‌دهد. همان‌طور که در جدول ۵ مشاهده می‌شود، در مجموع ۴ عامل شناسایی شده است. در این بین، سؤال ۷ به علت نامناسب بودن ساختار عاملی از تحلیل حذف شد. سایر سؤالات با توجه به بار عاملی روی هر کدام از عوامل و نیز ساختار عاملی و با توجه به مبنای طراحی سؤالات به صورت ذیل نامگذاری شدند؛ بدین صورت که عامل ۱ (شامل سؤالات ۸، ۹، ۱۰ و ۱۰) بعد تعلق و یکپارچگی، عامل ۲ (شامل سؤالات ۱۴-۱۸ و ۱۹) آگاهی، عامل ۳ (شامل سؤالات ۱۱-۱۳) حس وابستگی متقابل و عامل ۴ (شامل سؤالات ۱-۳) ارزیابی عمومی نامگذاری شدند. این ۴ عامل در مجموع ۶۵ درصد واریانس نمرات مربوط به هویت منطقه‌ای را توضیح می‌دهند.

جدول ۵. تحلیل عاملی اکتشافی مرتبه اول برای هویت منطقه‌ای

	Rotated Component Matrix ^a			
	Interconnection	Awareness	Sense of interdependence	Public Evaluation
q15	۰/۰۷۶	۰/۶۷۱	۰/۴۳۷	۰/۱۸۹
q14	۰/۱۱۳	۰/۵۴۰	۰/۴۳۱	۰/۲۱۶
q13	۰/۱۳۱	۰/۲۹۵	۰/۷۴۲	۰/۰۳۲
q16	۰/۱۳۴	۰/۷۳۷	۰/۲۳۵	۰/۱۴۷
q2	۰/۱۴۴	۰/۱۵۸	۰/۱۵۸	۰/۸۳۳
q1	۰/۲۲۱	۰/۱۳۴	۰/۰۵۳	۰/۸۱۴
q18	۰/۲۲۱	۰/۷۷۳	۰/۰۹۶	۰/۱۵۰
q17	۰/۲۲۲	۰/۷۹۴	۰/۰۳۶	۰/۱۴۹
q3	۰/۲۳۶	۰/۲۳۲	۰/۰۸۸	۰/۷۶۲
q7	۰/۲۴۸	۰/۲۹۱	۰/۱۴۶	-۰/۰۰۶
q19	۰/۲۵۸	۰/۶۵۲	۰/۲۶۲	۰/۱۱۹
q12	۰/۲۹۵	۰/۲۴۰	۰/۷۴۲	۰/۰۸۳
q11	۰/۳۲۹	۰/۱۴۲	۰/۷۲۰	۰/۱۸۱
q10	۰/۵۴۲	۰/۳۴۰	۰/۳۵۸	۰/۱۳۱
q9	۰/۶۹۷	۰/۳۶۳	۰/۲۳۲	-۰/۰۲۴
q8	۰/۷۴۲	۰/۲۸۱	۰/۲۱۰	۰/۱۵۷
q6	۰/۷۶۲	۰/۱۵۰	۰/۳۰۱	۰/۲۶۳
q4	۰/۷۸۵	۰/۱۲۶	۰/۱۰۴	۰/۳۲۶
q5	۰/۸۱۴	۰/۰۸۸	۰/۱۲۴	۰/۲۵۴

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

a. Rotation converged in 6 iterations.

تحلیل عاملی اکتشافی مرتبه اول مربوط به سؤالات هویت ملی

نتایج تحلیل عاملی اکتشافی مرتبه اول برای سؤالات مربوط به هویت ملی را نشان می‌دهد. همان‌طور که در جدول ۶ مشاهده می‌شود، در مجموع ۳ عامل شناسایی شده است. سؤالات با توجه به بار عاملی روی هر کدام از عوامل و نیز ساختار عاملی و با توجه به مبنای طراحی سؤالات به صورت ذیل نامگذاری شدند. بدین صورت که عامل ۱ (شامل سؤالات ۳۲-۳۷ و ۳۸) بعد مشارکت، عامل ۲ (شامل سؤالات ۳۱-۳۶)، همبستگی و عامل ۳ (شامل سؤالات ۲۵-۲۱) ارزش‌گذاری نامگذاری شدند. این ۳ عامل در مجموع ۵۸ درصد واریانس نمرات مربوط به هویت ملی را توضیح می‌دهند.

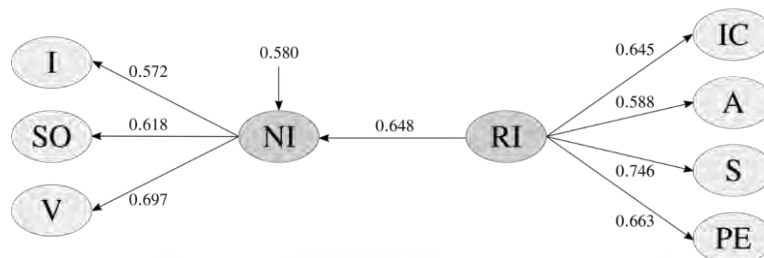
Rotated Component Matrix ^a			
	Component		
	Involvement	solidarity	valuation
q35	۰/۷۶۸	۰/۱۳۶	۰/۲۰۷
q34	۰/۷۶۶	۰/۱۷۱	۰/۱۷۸
q37	۰/۶۵۴	۰/۱۹۴	۰/۲۴۴
q38	۰/۵۹۲	۰/۲۰۰	۰/۱۹۴
q33	۰/۵۸۵	۰/۲۹۴	۰/۱۴۱
q36	۰/۵۶۴	-۰/۰۸۳	۰/۳۲۴
q32	۰/۵۶۲	۰/۴۷۲	-۰/۱۰۲
q27	۰/۲۳۹	۰/۷۰۴	۰/۳۸۴
q29	۰/۳۷۶	۰/۶۷۳	۰/۲۰۹
q28	۰/۲۸۷	۰/۶۵۸	۰/۳۶۰
q30	۰/۴۷۰	۰/۶۳۱	۰/۰۶۱
q31	۰/۵۵۵	۰/۵۷۰	-۰/۰۷۹
q26	-۰/۰۶۳	۰/۵۴۰	۰/۲۳۹
q21	۰/۱۸۱	۰/۰۸۲	۰/۷۹۰
q22	۰/۱۷۲	۰/۱۰۱	۰/۷۶۵
q20	۰/۱۷۵	۰/۱۸۱	۰/۶۹۵
q23	۰/۱۸۰	۰/۴۳۵	۰/۶۵۵
q24	۰/۲۰۴	۰/۴۷۹	۰/۶۳۷
q25	۰/۱۷۸	۰/۵۳۶	۰/۵۵۵

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

a. Rotation converged in 12 iterations.

در بررسی مدل معادلات ساختاری هویت منطقه‌ای و هویت ملی در هواداران مناطق ترک‌نشین تیم‌های ملی والیبال ایران با استفاده از پکیج lavaan در نرم‌افزار R پارامترهای مدل با برآوردگر ML برآورد شد. نتایج این تحلیل در شکل ۱ آمده است.

شکل ۱. مدل معادلات ساختاری هویت منطقه‌ای و هویت ملی در هواداران مناطق ترک‌نشین تیم‌های ملی والیبال ایران

همه ضرایب مسیر برآورد شده در مدل معنادار بودند. هویت منطقه‌ای و هویت ملی با زیرمقیاس‌های خود روابط بسیار مطلوبی دارند. ضریب رگرسیونی بین متغیر هویت منطقه‌ای و هویت ملی ۰/۶۴۸ بود که بیان‌کننده این مسئله است که هویت منطقه‌ای با اثر بالایی در پیش‌بینی متغیر هویت ملی تأثیرگذار است. داده‌های به‌دست آمده در این پژوهش با مدل معادلات ساختاری هویت منطقه‌ای و هویت ملی در هواداران مناطق ترک‌نشین تیم‌های ملی والیبال ایران برازش بالایی داشتند. در این مدل شاخص برازش RMSEA ۰/۰۳، شاخص برازش CFI ۰/۹۶۱، شاخص برازش GFI ۰/۹۷۳ و شاخص برازش TLI ۰/۹۴۷ بود که همگی حاکی از برازش مطلوب این مدل هستند.

بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به یافته‌های تحقیق هرچند هواداران مناطق ترک‌نشین کشور احساس تعلق متفاوتی به تیم‌های ملی دارند، با وجود این به نظر نمی‌رسد هیچ‌یک اندیشه‌های جدایی‌طلبانه داشته باشند. این موضوع با اظهارات صدر مبنی بر اینکه با وجود اظهارات جدایی‌طلبانه هیچ‌کدام از اسکاتلندی‌ها خواهان جدایی از

بریتانیا نیستند، همخوانی دارد (۱۶). با توجه به یافته‌های تحقیق در مورد هویت ملی هواداران تیم‌های ملی والیبالی ایران در مناطق ترک‌نشین می‌توان اظهار داشت اقوام و گروه‌های ساکن در کشور هویت منطقه‌ای خود را در ارتباط با هویت ملی خود می‌دانند. ورزش مدرن نقشی مهم در احساس تعلق مردم به دولت‌ها دارد. افراد به‌عنوان عضوی از یک دولت ورزش را به‌عنوان بخشی از هویتشان در نظر می‌گیرند و به میزان افزایش موفقیت‌های ورزشی همبستگی حس هویت فردی (هاشمی، ۱۳۸۶) با هویت جمعی بیشتر می‌شود (۱). در کنار این گرامیداشت رویدادهای خاص، آیین‌ها و جشن‌های ملی نیز از عوامل تجربه بیشتر حس هویت ملی است. نخبگان ورزشی اغلب یکی از ابزارهای اساسی بیان غرور و افتخار ملی و محرک انسجام ملی برای ملت‌ها به حساب می‌آیند (۱۷).

همچنین براساس نظر ایوانز^۱ میزان موفقیت تیم فوتبال لیورپول در رقابت‌های قهرمانی باشگاه‌های اروپا، بر تقویت هویت محلی هواداران این تیم تأثیر مثبت و مستقیم دارد، به‌نحوی که احساس هویت جمعی افراد موجب شرکت کردن آنان در امور جمعی می‌شود، صحنه‌گذاری بر نتایج این پژوهش است (۱۸). حس فردگرایی و رقابت برای به‌دست آوردن مزایای ناشی از به‌وجود آوردن نهادهای جدید (وارداتی) نضج گیرد، به‌گونه‌ای که مشارکت طبیعی و خودانگیخته قدیم رو به کاهش رود و در پیوند با سرمایه‌داری، مشارکت اجتماعی در قالب مذهب، روابط خونی و قومی که در بیشتر جوامع جهان سوم فرایندی نسبتاً قوی است، تضعیف شده است (۱۹). جی او برین^۲ معتقد است که تقابل تیم‌های فوتبال بارسلونا و رئال مادرید موجب فروپاشی سنت فوتبال باشگاهی در اسپانیا شده است. وی معتقد است این تقابل اسپانیا را به دام تعصبات فرو می‌برد. با توجه به یافته‌های تحقیق و از آنجا که هویت منطقه‌ای هواداران هر سه گروه در راستای هویت ملی‌شان قرار داشت، یافته‌های وی با یافته‌های این پژوهش ناهم‌سوست (۲۰). سونداس^۳ و هیس^۴ در پژوهش خود با اذعان به پیچیده بودن مقوله هویت ملی بیان کردند که اغلب بریتانیایی‌های نزدیک به لندن از هویت ملی بیشتری برخوردار بودند، این یافته با نتایج این پژوهش هم‌سوست. همچنین آنها به این یافته دست یافتند که بریتانیایی‌های مناطق شمالی دورتر از لندن از هویت ملی کمتری برخوردارند (۲۱). با توجه به یافته‌های این پژوهش محقق بر این باور است که ورزش و به‌خصوص والیبالی به‌عنوان یک ورزش جهانی‌شده ملی، در کشور ایران توانسته با وجود برخی اختلاف سلیقه‌ها نقش مهمی

1. Evans

۲. J O'Brien

3. Sndas and Heath

در انسجام ملی و همبستگی ملی داشته باشد. لند میسر^۱ معتقد است ارائه تنها یک منبع هویت به اسم «مکان» نمی‌تواند پاسخگوی نیازهای هویتی بشر امروز باشد، بلکه انسان امروز نیازمند منابع هویتی دیگری همانند فرهنگ، تاریخ و اجتماع است. وی هوادار بودن را برای هواداران باشگاه شالکه ۰۴ به‌عنوان یکی از منابع هویت می‌داند. محقق براساس مبانی نظری موجود و یافته‌های پژوهش حاضر، این نکته را در مورد هواداران تیم‌های ملی والیبالی ایران نیز صادق (همسو) می‌داند (۲۲). براساس نتایج این تحقیق فراهم آوردن شرایطی برای مشارکت و همبستگی بیشتر هواداران تیم‌های ملی و ساکنان مناطق جغرافیایی و فرهنگی مختلف کشور با رویدادهای ملی، می‌تواند زمینه بیشتر انسجام، همدلی و همبستگی ملی را فراهم آورد.

منابع و مأخذ

1. Hashemi, Seyyed Zia (1386). Football and national identity. *National Journal of Journalism*, 30, Eighth, No. 2, 1386.
2. Van Hilvoorde, I., Elling, A., & Stokvis, R. (2010). How to influence national pride? The Olympic medal index as a unifying narrative. *International Review for the Sociology of Sport*, 45(1), 87-102.
3. Jaksa, K. L. (2011). Sports and Collective Identity: The Effects of Athletics on National Unity. *SAIS Review*, 31(1), 39-41. Lau, P. W.
4. C., Lam, M. H. S., Leung, B. W. C., Choi, C., & Ransdell, L. B. (2012). The Longitudinal Changes of National Identity in Mainland China, Hong Kong and Taiwan Before, During and After the 2008 Beijing Olympics Games. *The International Journal of the History of Sport*, 29(9), 1281-1294.
5. Smith, T. W., & Kim, S. (2006). National pride in comparative perspective: 1995/96 and 2003/04. *International Journal of Public Opinion Research*, 18(1), 127-136
6. Kayakjoori, Saeed (2007). Effective Factors on National Identity of Students of Payame Noor University. Shiraz, Peyk Noor, Year 5, No. 1, Spring
7. Yousefi Ali (1380). Inter-ethnic relations and its impact on ethnic identities in Iran, (In Persian). *National Quarterly*, No. 8, Second year, Summer 80
8. Hajiani, A (1379). "The sociological analysis of national identity in Iran and the design of several hypotheses" (In Persian). *Quarterly national studies*. Second year, No. 5, p. 193-228.
9. Nejat Hosseini, Seyed Mahmoud (2003). Analyzing Historical Identity, Historiography, and Historical Sociology, (In Persian); Theoretical and Methodological Considerations, *National Studies*, Vol. 4, p. 1 (sequel), 1382, p. 164

10. Naghipour, B., Asadi, H., & Jalali, M. (2013, sept). the investigation of the components of team identity and national identity in fans of iran national wrestling teams. international journal of wrestling science, 3(2), pp. 127-128.
11. Renan, E. (1990). What is a Nation? Nation and narration, 11, 8-22.
12. Rajaei, Farhang (1383). The Process of Nation-Building in the Middle East in Middle East Books, (In Persian), pp. 13 and 12, Tehran: Abrar Contemporary, 2004, pp. 48-13
13. Anderson, B. (2007). The Nation as Imagined Community. Nationalism Project.
14. Randall. Schumacher; Richard J. Lumex; Translation: Ghassemi, Vahid (2009), (In Persian). An Introduction to Structural Equation Modeling, Tehran: Sociologists' Publishing.
15. Sadr, Hamid Reza (1390). "Once upon a time Football; Soccer Soccer, (In Persian)". Tehran: Cheshmeh, 1390.
16. Evans . Daniel & Norcliffe. Glen(2016). Local identities in a global game: the social production of football space in Liverpool.Pages 217-232 | Received 31 Jan 2016, Accepted 26 Aug 2016, Published online: 19 Sep 2016
17. Talib; Mehdi, Najafi, Zohreh (2010). Teachings of the rural participation process in Iran, (In Persian). Quarterly journal of rural researches, Volume 1, Number 2 - Successive Number 353382, Winter 2010, p.
18. J O'Brien(2013). El Clasico' and the demise of tradition in Spanish club football: perspectives on shifting patterns of cultural identity. Soccer & Society, Special Issue: Football, Race and Ethnicity. Volume 14, Issue 3, 2013
19. Ali, Sundas . Heath, Anthony.(2013). Changing identities in the UK – the next ,Future years Identities: 10. Nuffield College, University of Oxford. governance office for science January
20. Henrique Rolim, Luís,. Janice,Zarpellon Mazo(2009).The National Torch Relay in the City of Porto Alegre (1938-1947): a study on the participation of sports clubs. Porto Alegre, v. 15, n. 04, p. 11-33, october/december, 2009.
21. Landmesser, Felix (2013). local embeddedness versus global orientation in european club football? exploring fan attachment of schalke 04.
22. Gyóri Szabó, Róbert (2012).Identity and soccer in Corsica.Soccer & Society. Vol. 13, No. 1, January 2012, 36–55.

The Design of Structural Equation Model of Regional Identity and National Identity in Fans of Iran National Volleyball Teams

Amir Hosein Monazami*¹ - Abbas Nazarian Madvani² - Behnam Naghipour Givi³

1,2. Assistant Professor, Shahid Rajaei Teacher Training University, Tehran, Iran 3. PhD of Sport Management, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran

(Received: 2017/11/02; Accepted: 2019/01/31)

Abstract

Regional identity is an interpretation of a process that is institutionalized with a region, and national identity means the sense of belonging and loyalty to common elements and symbols in the national community. The research method was correlation. The statistical population of this study included all participants in the 2017 Asian Volleyball Championship Tournament ($N=3000$) and the sample size was 320. The sample was randomly selected. For data analysis and inferential statistics, one-sample t test was used to identify the components of the research and exploratory factor analysis was used to identify the latent variables. Then, confirmatory factor analysis and path analysis were used to test the significance of the relationships and finally the conceptual model was developed. Then, a correlation coefficient test was used to examine the relationship of the components of the research variables. Finally, in order to test the research hypotheses, structural equation modeling was used with SPSS and R software. Using the structural equation modeling to examine the relationship between regional identity and national identity, fit indices were as follows: AGFI = 0.973, CFI = 96.95, RMSEA = 0.03, TLA = 0.947. The rate of these indices all represented the fit of the model with the data. In other words, the observed data were largely consistent with the conceptual model of the research. The regression coefficient of the relationship between regional identity and the **national identity was 0.648** and significant. Based on these results, the stronger the regional identity, the stronger the national identity will be and the fans of the Iran national volleyball teams have a high degree of solidarity with national identity dimensions.

Keywords

Fans, national identity, regional identity, structural equation modeling, volleyball.

---

* Corresponding Author: Email: Amirhosein.monazami@gmail.com; Tel: +989121038856